

การรับรู้และการวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ

ปรีชา สุมาลย์แมน^{1*} และศิวพงศ์ ธีรอำพน²

¹สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

²ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

*vedas881@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการรับรู้และปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ และความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้และปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ กลุ่มบุคคลทั่วไปในวัยทำงานที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยโดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุด้วยวิธีการแบบ Stepwise จากแบบจำลองถดถอยตัวแปรหุ่น ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ รายได้ในปัจจุบัน จำนวนผู้ที่อยู่ในความดูแล การรับรู้ด้านรายได้ ปัจจัยด้านผลตอบแทนที่จะได้รับจากการออมและการลงทุนมีความสัมพันธ์กับการวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

คำสำคัญ: การรับรู้ด้านการเกษียณอายุ การวางแผนทางการเงิน การวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ

Awareness and Financial Planning to Prepare for Retirement

Parisa Sumarnman^{1*} and Siwapong Dheera-aumpon²

^{1*}Business Economics, Faculty of Economic, Kasetsart University

²Department of Economic, Faculty of Economic, Kasetsart University

Abstract

The objective of this research is to study and analyse the awareness and factors towards financial planning for retirement. The sample group used in this study is a general group of working-age people in Bangkok in the total number of 400 people by applying questionnaires as a tool for data collection. The statistics used in data analysis are frequency, percentage, mean, and standard deviation. Analyzing the relationships between factors by using multiple regression analysis With Stepwise method from the model regression model. The results in the research demonstrates personal factors in gender, current income, the number of people in charge of revenue recognition. The return factor of saving and investment retirement is related to financial planning for retirement preparation with statistical significance of 0.05.

Keywords: Awareness on retirement, Financial planning, Financial planning for retirement preparation

1. บทนำ

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางประชากรและการก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัยกำลังเป็นปัญหาที่หลายประเทศทั่วโลกต้องเผชิญโดยมีสาเหตุมาจากการที่เทคโนโลยีทางการแพทย์มีการพัฒนาขึ้นทำให้ประชาชนมีอายุที่ยืนยาวมีอัตราการตายที่ลดลง การเปลี่ยนแปลงค่านิยมทางสังคมที่มีการแต่งงานลดลงหรือนิยมอยู่เป็นโสดมากขึ้น ทำให้มีอัตราการเกิดลดต่ำลง ทำให้โครงสร้างประชากรเกิดการเปลี่ยนแปลง และส่งผลให้สัดส่วนจำนวนผู้สูงอายุต่อจำนวนประชากรวัยแรงงานเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

ประเทศไทยที่มีสัดส่วนประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป สูงเป็นอันดับที่ 2 ของอาเซียนซึ่งมีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 16 ของประชากรทั้งหมดในประเทศอาเซียน สอดคล้องกับข้อมูลการประมาณประชากรของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2552 และ ปี พ.ศ. 2583 ที่พบว่าประชากรสูงอายุในประเทศไทยมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจากร้อยละ 13.2 เพิ่มขึ้นร้อยละ 32.1 (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย, 2559) ด้านค่านิยมทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปส่งผลให้รูปแบบโครงสร้างของครอบครัวกลายเป็นอยู่แบบครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น ทำให้ผู้สูงอายุมีแนวโน้มต้องอยู่ตามลำพังมากขึ้น การพึ่งพิงลูกหลานให้ดูแลอาจไม่สามารถทำได้เช่นในอดีต ส่งผลให้ผู้สูงอายุต้องหันมาพึ่งพิงภาครัฐมากขึ้น และถึงแม้ว่าจะมีการจัดสรรงบประมาณของประเทศมาเพื่อจ่ายเป็นสวัสดิการสังคมให้กับผู้สูงอายุหลายประเภทด้วยกัน ซึ่งหากประชาชนให้ความสนใจและมีความตระหนักถึงเรื่องของการวางแผนเก็บออมเงินไว้ใช้จ่ายในอนาคตให้มากขึ้น ก็จะสามารถช่วยลดความเสี่ยงจากภาวะค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอันจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในชีวิตยามเกษียณได้

จากพฤติกรรมการออมของคนไทยกลับมีจำนวนเพียงร้อยละ 14.2 เท่านั้นที่มีการเตรียมตัวออมเงินหรือวางแผนทางการเงินเพื่อยามเกษียณ โดยไม่ได้คำนึงถึงว่าในอนาคตอาจจะมีค่าใช้จ่ายต่างๆเกิดขึ้นได้ ซึ่งปัญหาการออมเงินของคนไทยส่วนมีสาเหตุมาจากการขาดวินัยในด้านการเงินที่ทำให้มีรายจ่ายที่สูงเกินความจำเป็นส่งผลให้เกิดการก่อหนี้ ซึ่งจากข้อมูลหนี้ครัวเรือนของคนไทยที่อยู่ในระดับสูงที่ร้อยละ 77.8 ต่อจีดีพี และมีลักษณะการเป็นหนี้ที่นานตลอดอายุการทำงาน โดยระดับหนี้ไม่ได้ลดลงแม้จะเข้าสู่วัยใกล้เกษียณทำให้ส่งผลถึงความมั่นคงในชีวิต (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2561) หรือจากการขาดความรู้ในเรื่องการการบริหารจัดการเงินหรือการวางแผนการเงินการลงทุนที่ดี มีการคาดการณ์ค่าใช้จ่ายในอนาคตหรืออายุขัยต่ำที่ต่ำกว่าความเป็นจริงส่งผลให้แผนการเงินจึงล้มเหลว หากบุคคลมีการวางแผนทางการเงินและมีการจัดสรรการใช้จ่ายในช่วงที่อยู่ในวัยแรงงานอย่างมีประสิทธิภาพแล้วนั้น จะช่วยลดปัญหาภาระค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตหลังเกษียณและทำให้ก้าวสู่วัยเกษียณอายุได้อย่างมั่นคงมากขึ้น และลดปัญหาเชิงสังคมและเศรษฐกิจในระยะยาวได้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงการรับรู้และปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ
2. เพื่อวิเคราะห์ถึงการรับรู้และปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ

3. ทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางสำหรับใช้ในการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีการบริโภคในวัฏจักรชีวิต (Life-cycle theory of consumption)

การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของบุคคลจะขึ้นอยู่กับการคาดคะเนของรายได้ตลอดช่วงอายุขัย ซึ่งหากพิจารณาการกระจายรายได้และปริมาณการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในวัฏจักรชีวิตที่ควรจะเป็นของบุคคล (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, 2557) จะพบว่าในช่วงที่บุคคลมีอายุน้อยจะมีระดับรายได้อยู่ในระดับต่ำ ต่อมาเมื่อมีอายุมากขึ้นจะมีรายได้ที่เพิ่มสูงขึ้นและเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุก็จะกลับมามีรายได้ลดลงอีกครั้งอันเนื่องมาจากการที่มีการเกษียณอายุจากการทำงาน

2. ทฤษฎีการวางแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณ

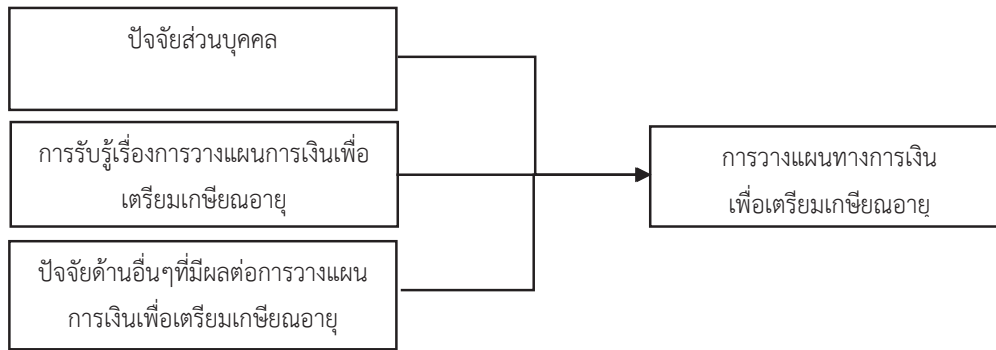
ศูนย์ส่งเสริมพัฒนาความรู้ทางตลาดทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2553) ได้วางหลักการเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณ โดยสามารถสรุปได้ว่าการประมาณการเงินได้ที่ต้องการภายหลังเกษียณนั้น สามารถประมาณการได้ 2 วิธี คือ การประมาณจากเงินที่ได้รับในปัจจุบัน และการประมาณการจากค่าใช้จ่ายที่ใช้จ่ายในปัจจุบัน ซึ่งการรวบรวมแหล่งการเงินเพื่อวัยเกษียณได้นั้น ต้องมีการรวบรวมข้อมูลของแหล่งการเงินของบุคคล เพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางในการวางแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณต่อไป

4. สมมติฐานการศึกษา

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพครอบครัว ระดับการศึกษา อาชีพ จำนวนรายได้ในปัจจุบันและจำนวนผู้ที่มีความดูแล มีความสัมพันธ์กับการวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ
2. การรับรู้ในด้านการวางแผนการเงินเพื่อเกษียณอายุ ได้แก่ การรับรู้ด้านอายุ การรับรู้ด้านรายได้ การรับรู้ด้านค่าใช้จ่ายและการรับรู้ด้านการออม และการลงทุนมีความสัมพันธ์กับการวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ
3. ปัจจัยอื่นๆที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ ได้แก่ ผลตอบแทนที่จะได้รับการออมและการลงทุน ความแน่นอนของระดับรายได้ที่คาดว่าจะได้รับหลังเกษียณอายุ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการออมและการ

ลงทุน ค่าใช้จ่ายเพื่อดูแลสุขภาพหลังเกษียณอายุ และด้านสวัสดิการภาครัฐสำหรับผู้ที่เกษียณอายุ มีความสัมพันธ์กับการวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ

5. กรอบแนวคิดในการศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

6. วิธีการศึกษา

6.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ กลุ่มบุคคลทั่วไปที่อยู่ในวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ที่อยู่ในวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร โดยสูตรของ Cochran (1953) ได้จำนวน 384.16 ตัวอย่าง และเพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นของข้อมูลที่ได้ จึงได้เพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเป็น จำนวน 400 ตัวอย่าง

6.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการศึกษานี้ คือ แบบสอบถาม โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยแบบบังเอิญ ซึ่งเป็นบุคคลทั่วไปที่อยู่วัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งวิธีนี้เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็นในการเก็บรวบรวมข้อมูล

6.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) จำนวน 7 ข้อ
ส่วนที่ 2 การรับรู้และการวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมเข้าสู่วัยเกษียณเป็นข้อคำถามให้เลือกตอบได้ 2 ตัวเลือก คือ ใช่ และไม่ใช่ ซึ่งแบ่งเป็นข้อคำถาม ดังนี้ ข้อคำถามเรื่องวางแผนทางการเงินของบุคคลเพื่อเกษียณอายุ จำนวน 8 ข้อ และข้อคำถามเรื่องการรับรู้ด้านการวางแผนทางการเงินเพื่อเกษียณอายุ โดยสอบถามในเรื่องการรับรู้ทั้ง 4 ด้าน อันได้แก่ การรับรู้ด้านอายุ การรับรู้ด้านรายได้ การรับรู้ด้านค่าใช้จ่าย และการรับรู้ด้านการออมและการลงทุน จำนวน 13 ข้อ

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อเกษียณอายุ เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะการตอบเป็นการประเมินระดับความคิดเห็น โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) จำนวน 15 ข้อ

6.4 การทดสอบความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม

โดยนำแบบสอบถามไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด และหาความเชื่อมั่นจากสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha-Coefficient) ค่าที่ได้เท่ากับ 0.88 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ที่ยอมรับคือค่า 0.70 แสดงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นเพียงพอ จึงสามารถนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจริงในขั้นตอนต่อไป

6.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

จากข้อมูลที่ได้ทำการเก็บรวบรวมโดยการประมวลผลและวิเคราะห์เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ดังนี้

เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ใช้สถิติแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) วิเคราะห์หาค่าสถิติโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อศึกษาถึงระดับการรับรู้และการวางแผนการเงินเพื่อเกษียณอายุและปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อเกษียณอายุ

เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้และปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ โดยใช้วิธีถดถอยเชิงพหุ (Multiple regression analysis) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

7. ผลการศึกษา

ข้อมูลปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 273 คน คิดเป็นร้อยละ 68.25 มีอายุ 27 ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 7.75 มีสถานภาพโสด จำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 52.75 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 276 คน คิดเป็นร้อยละ 69.00 มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 261 คน คิดเป็นร้อยละ 65.25 รายได้อยู่ระหว่าง 30,001 - 40,000 บาท จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 33.75

การรับรู้และการวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมเข้าสู่วัยเกษียณ พบว่าในด้านการวางแผนทางการเงินเพื่อเกษียณอายุ กลุ่มตัวอย่างมีค่าคะแนนรวมเฉลี่ย เท่ากับ 4.07 คือมีระดับการวางแผนทางการเงินเพื่อเกษียณอายุอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการรับรู้ด้านการวางแผนทางการเงินเพื่อเกษียณอายุโดยรวมกลุ่มตัวอย่างมีค่าคะแนนรวมเฉลี่ย เท่ากับ 7.72 คือมีระดับการรับรู้ในเรื่องของการวางแผนทางการเงินอยู่ในระดับปานกลาง ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับการรับรู้และการวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ

ปัจจัย	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับการรับรู้
การวางแผนการเงินเพื่อเกษียณอายุ	4.07	0.21	ระดับปานกลาง
การรับรู้ด้านการวางแผนการเงินเพื่อเกษียณ	7.72	0.20	ระดับมาก

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณ พบว่าปัจจัยด้านแหล่งรายได้ในปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.22 มีซึ่งมีผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณระดับปานกลาง ปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.81 มีซึ่งมีผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณระดับมาก ปัจจัยด้านภาระหนี้สินมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.25 มีซึ่งมีผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณในระดับมากที่สุด และด้านปัจจัยด้านอื่นๆมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.11 มีซึ่งมีผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณในระดับมาก ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ระดับปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินในวัยเกษียณของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัย	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความสำคัญ
ปัจจัยแหล่งรายได้ในปัจจุบัน	3.22	0.79	ระดับปานกลาง
ปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายปัจจุบัน	3.81	0.50	ระดับมาก
ปัจจัยด้านภาระหนี้สิน	4.25	0.89	ระดับมากที่สุด
ปัจจัยด้านอื่นๆ	4.11	0.66	ระดับมาก

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์การรับรู้และปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ โดยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation coefficient) พบว่าตัวแปรมีความสัมพันธ์กันไม่สูงเกิน 0.80 จึงไม่เกิดปัญหา

Multicollinearity ต่อมาจึงทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ แบบ Stepwise ด้วยแบบจำลองถดถอยตัวแปรหุ่น (Dummy variable regression model) ซึ่งผลการวิเคราะห์ พบว่าโมเดลที่ 5 มีค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (R^2) เท่ากับ 0.226 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัวแปร อันได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ รายได้ในปัจจุบัน จำนวนบุคคลในความดูแล 3 - 5 คน การรับรู้ด้านรายได้และปัจจัยผลตอบแทนที่ได้รับจากการออมและการลงทุนมีอิทธิพลต่อการวางแผนการเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ คิดเป็นร้อยละ 22.60 ที่เหลืออีกร้อยละ 77.40 เป็นผลเนื่องมาจากตัวแปรอื่นๆ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ

Model	R	R ²	Adjust R ²	Std. Error
1	0.366	0.134	0.131	1.54418
2	0.422	0.178	0.174	1.50592
3	0.448	0.201	0.195	1.48695
4	0.464	0.215	0.207	1.47516
5	0.476	0.226	0.217	1.46663

ผลการทดสอบเงื่อนไขของการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ พบว่าไม่เกิดปัญหา Multicollinearity เนื่องจากค่า Tolerance ที่ได้มีค่าน้อยที่สุด คือ 0.537 ซึ่งไม่ต่ำกว่า 0.1 และค่า VIF มีค่ามากที่สุด คือ 1.861 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 ดังนั้นตัวแปรอิสระจึงไม่มีความสัมพันธ์กันหรือไม่เกิดปัญหา Multicollinearity ค่า Durbin-Watson เท่ากับ 1.790 ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 1.5 - 2.0 แสดงว่าค่าความคลาดเคลื่อนแต่ละค่ามีความเป็นอิสระกัน จึงสรุปได้ว่าตัวแปรอิสระที่นำมาใช้ในการทดสอบไม่มีความสัมพันธ์ภายในตัวเอง จึงไม่เกิดปัญหา Autocorrelation ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis)

Independent variables	B	SE	Beta	t	Sig	Tolerance	VIF
ค่าคงที่	3.394	0.530		6.398	0.000*		
Age	- 0.032	0.011	- 0.184	- 3.042	0.003*	0.537	1.861
Inc	0.388	0.079	0.296	4.901	0.000*	0.538	1.858
Per3	0.540	0.228	0.111	2.368	0.018*	0.899	1.113
X ₁₃	0.418	0.061	0.311	6.854	0.000*	0.953	1.049
X ₁₆	- 0.238	0.087	- 0.125	- 2.748	0.006*	0.942	1.062
Dubin Watson	1.790						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์ตัวแปรพยากรณ์เข้าสมการ สามารถนำมาสร้างสมการพยากรณ์ในรูปแบบแนบดับ (B) ได้ดังนี้

$$Y = 3.394 - 0.032 (\text{Age}) + 0.388 (\text{Inc}) + 0.540 (\text{Per}) + 0.418 (X_{13}) - 0.238 (X_{16})$$

โดยกำหนดให้ Y แทน การวางแผนการเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ
Age แทน อายุ

Inc	แทน	จำนวนรายได้ในปัจจุบัน
Per3	แทน	จำนวนบุคคลในความดูแลจำนวน 3 - 5 คน
X ₁₃	แทน	การรับรู้ด้านรายได้
X ₁₆	แทน	ผลตอบแทนที่จะได้รับจากการออมและการลงทุน

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ (Beta) พบว่าการรับรู้ด้านรายได้ สามารถอธิบายการวางแผนการเงินเพื่อเกษียณอายุได้สูงที่สุด มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ เท่ากับ 0.311 รองลงมาคือจำนวนรายได้ในปัจจุบัน มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ เท่ากับ 0.296 ปัจจัยด้านอายุ มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ เท่ากับ 0.184 ผลตอบแทนที่จะได้รับจากการออมและการลงทุนเกษียณอายุ มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยที่ใช้ในการอธิบาย เท่ากับ 0.125 และด้านปัจจัยบุคคลที่อยู่ในความดูแล จำนวน 3 - 5 คน มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยที่ใช้ในการอธิบาย เท่ากับ 0.111

8. อภิปรายผล

การศึกษาการวางแผนการเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเพื่อศึกษาถึงการรับรู้และปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุและศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้และปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ โดยข้อสรุปของการศึกษาสามารถอธิบายได้ ดังนี้

เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาเพื่อศึกษาถึงการรับรู้และปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 273 คน คิดเป็นร้อยละ 68.25 มีอายุ 27 ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 7.75 มีสถานภาพโสด จำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 52.75 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 276 คน คิดเป็นร้อยละ 69.00 มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 261 คน คิดเป็นร้อยละ 65.25 รายได้อยู่ระหว่าง 30,001 - 40,000 บาท จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 33.75

การรับรู้และการวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมเข้าสู่วัยเกษียณ พบว่าในด้านการวางแผนทางการเงินเพื่อเกษียณอายุ กลุ่มบุคคลมีคะแนนเฉลี่ยด้านการวางแผนทางการเงินเพื่อเกษียณอายุอยู่ในระดับปานกลางกลาง ด้านการรับรู้ด้านการวางแผนทางการเงินทั้ง 4 ด้าน อันได้แก่ การรับรู้ด้านอายุ การรับรู้ด้านรายได้ การรับรู้ด้านค่าใช้จ่าย และการรับรู้ด้านการออมและการลงทุนเพื่อเกษียณอายุ โดยรวมกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยในด้านการรับรู้ในเรื่องของการวางแผนทางการเงินอยู่ในระดับปานกลาง

ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณ พบว่าปัจจัยด้านแหล่งรายได้ในปัจจุบันกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยในระดับปานกลาง ปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายปัจจุบันคะแนนเฉลี่ยในระดับมาก ปัจจัยด้านภาระหนี้สินมีคะแนนเฉลี่ยในระดับมากที่สุดและด้านปัจจัยด้านอื่นๆคะแนนเฉลี่ยในระดับมาก

เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้และปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ ผลการศึกษาพบว่ามีความแปรปรวนจำนวน 5 ตัวแปร อันได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ รายได้ในปัจจุบัน และจำนวนบุคคลในความดูแล 3 - 5 คน การรับรู้ในด้านรายได้ และปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุในด้านผลตอบแทนที่จะได้รับจากการออมและการลงทุนมีผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

การรับรู้ด้านรายได้สามารถอธิบายการวางแผนการเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุได้มากที่สุด รองลงมาคือรายได้ในปัจจุบันซึ่งมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับการวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ สอดคล้องกับงานของเกษมศรี ปุชนีย์วงศ์ (2558) ได้ศึกษาเรื่องการตระหนักรู้และพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของกลุ่มบุคคลช่วงอายุระหว่าง 25 - 35 ปี ที่กล่าวว่าปัจจัยด้านรายได้มีความสัมพันธ์กับการตระหนักรู้และการคิดวางแผนการเก็บเงินออม ซึ่ง

หากบุคคลมีจำนวนรายได้ที่เพิ่มขึ้นรวมถึงการมีแหล่งที่มาของรายได้มากกว่า 1 ทางอาทิเช่น รายได้จากการทำงานพิเศษ จะทำให้สามารถจัดสรรเงินเพื่อเก็บออมหรือในไปลงทุนเพื่อไว้ในยามเกษียณอายุจากการทำงานได้มากขึ้น

ด้านปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้ามกับการวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการบริโภคในวัฏจักรชีวิต (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, 2557) อันเนื่องมาจากปริมาณการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคจะขึ้นอยู่กับการคาดคะเนของรายได้ตลอดช่วงอายุขัยทั้งในอดีตปัจจุบัน และอนาคต จะได้เห็นว่าเป็นช่วงชีวิตของบุคคลขณะที่มีอายุน้อยจะมีระดับรายได้อยู่ในระดับต่ำ และจะมีรายได้สูงขึ้นเมื่อมีอายุมากขึ้น ต่อมาเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุก็จะกลับมามีรายได้ลดลงอีกครั้งจากการค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องค่าใช้จ่ายประจำวันและค่ารักษาสุขภาพ ส่งผลให้เป้าหมายทางการเงินส่วนใหญ่ นั้น จะเป็นเรื่องของกรมองหารายรับเพื่อนำมาใช้จ่ายประจำวันเท่านั้น

ผลตอบแทนที่จะได้รับจากการออมและการลงทุน มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการวางแผนการเงินเพื่อเกษียณอายุ การวางแผนทางการเงินที่ดีเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับชีวิตหลังเกษียณมีองค์ประกอบหลักที่สำคัญ ได้แก่ การออม หากบุคคลสามารถออมระหว่างที่ยังมีรายได้มากเท่าไรจะยังสามารถสะสมทรัพย์สินจนบรรลุเป้าหมายการเกษียณได้เร็ว และการลงทุน เป็นสร้างผลตอบแทนในระยะยาวทำให้บุคคลสามารถไปถึงเป้าหมายของแผนได้เร็วยิ่งขึ้น แต่การลงทุนที่มุ่งเน้นที่ผลตอบแทนที่สูงนั้นบุคคลต้องยอมรับในความเสี่ยงที่สูงตามไปด้วย หากบุคคลให้ความสำคัญกับผลตอบแทนที่ได้รับจากการออมและการลงทุนลงทุนที่มากเกินไปจนไม่ได้พิจารณาถึงสัดส่วนของการออมและการลงทุนที่เหมาะสม โดยหวังแต่ผลตอบแทนในรูปของกำไรที่สูง ซึ่งการวางแผนการเงินเพื่อเกษียณอายุนั้นไม่ได้มีจุดประสงค์ที่จะสร้างกำไรหรือผลตอบแทนสูงมากแต่เน้นเป็นการสร้างความมั่นคงให้กับชีวิตในยามบั้นปลาย ดังนั้นบุคคลจึงลงทุนในความเสี่ยงที่ตนเองสามารถยอมรับได้ รวมทั้งพิจารณาสัดส่วนของการออมและการลงทุนให้เหมาะสมกับรูปแบบการใช้ชีวิตของตนเองด้วย

ด้านปัจจัยบุคคลที่อยู่ในความดูแล จำนวน 3 - 5 คน มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับการวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ สอดคล้องกับงานของไกรวิชญ์ ประชุมพันธ์ และคณะ (2561) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของผู้บริโภคเพื่อใช้จ่ายในอนาคตของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ที่กล่าวว่า ปัจจัยด้านสถานภาพที่มีความแตกต่างกัน มีผลต่อการออมเงินเพื่อใช้ในอนาคต แสดงว่าการที่บุคคลมีผู้ที่อยู่ในความดูแล อาทิเช่น บุตรหลาน ทำให้เป้าหมายในการวางแผนการเงินเพื่อเกษียณอายุจากการทำงานของตนเองนอกจากจะเป็นค่าใช้จ่ายในการดูแลและสุขภาพ ค่ารักษาพยาบาลและค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตเพื่อไม่ให้เป็นภาระกับบุตรหลานแล้ว ยังมีการวางแผนเพื่อเป็นค่าศึกษาเล่าเรียนของบุตรหลาน เนื่องจากบางคนตอนที่เกษียณอายุแล้ว บุตรอาจจะยังเรียนหนังสือไม่จบหรือเพิ่งจบพอดีและอาจจะยังมีรายได้จากการทำงานที่ไม่มากพอที่จะมาเลี้ยงดูพ่อแม่ในยามเกษียณได้และเพื่อเป็นมรดกให้กับบุตรหลานในอนาคต

9. ข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องการรับรู้และการวางแผนการเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุ พบว่าในด้านการวางแผนทางการเงินเพื่อเกษียณอายุและด้านการรับรู้ด้านการวางแผนทางการเงินเพื่อเกษียณอายุโดยรวม กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนรวมเฉลี่ยระดับปานกลาง ซึ่งหากภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการส่งเสริมให้บุคคลมีความตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนการเงินเพื่อเกษียณจะสามารถช่วยลดปัญหาภาระในการดำรงชีวิตของบุคคลหลังเกษียณและลดปัญหาเชิงสังคมและเศรษฐกิจในระยะยาวได้

10. เอกสารอ้างอิง

เกษมศรี ปุชนีย์วงศ์. (2558). การตระหนักรู้และพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของกลุ่มบุคคลช่วงอายุระหว่าง 25 - 35 ปี. สารนิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- ไกรวิชญ์ ประชุมพันธ์ ธนสุวิทย์ ทับหิรัญรักษ์และสุนันท์ เครือน้ำคำ. (2561). **ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของผู้บริโภคเพื่อใช้จ่ายในอนาคตของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร**. *วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต*, 14(2), 320-327.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2559). **สำรวจทักษะทางการเงิน ปี 2559**. ค้นเมื่อ 25 กรกฎาคม 2562, www.bot.or.th/Thai/AboutBOT/Article_23Aug2018_1.pdf
- ภัสสร ลิมานนท์. (2550). **บทบาทของวิประชากรศาสตร์ ในการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับผู้สูงอายุไทย**. ค้นเมื่อ 25 กรกฎาคม 2562, www.cuir.car.chula.ac.th
- มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย. (2559). **สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2559**. ค้นเมื่อ 25 กรกฎาคม 2562, www.dop.go.th/th/know/2/
- มรกต ฉายทองคำ . (2557). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจออมเงินของกลุ่มคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร**. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- รัชนิกร วงศ์จันทร์. (2555). **การบริหารการเงินส่วนบุคคล**. กรุงเทพฯ: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
- ศิริวรรณ ว่องวีรวิทย์และลดารัตน์ ศรีรักษ์. (2554). **การวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณ**. ค้นเมื่อ 25 กรกฎาคม 2562, www.rmutr.ac.th/bitstream/handle/rmutrconth_115.pdf, 25 กรกฎาคม 2562.
- สำนักงานสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. (2557). **ทฤษฎีการบริโภคในวัฏจักรชีวิต**. ค้นเมื่อ 12 สิงหาคม 2562, www.fpo.go.th/
- อุไรวรรณ ปลอดใจดี. (2560). **การจัดการการเงินส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการวางแผนเกษียณของพนักงานองค์กรเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร**. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (การเงินและธนาคาร). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสยาม.
- Cochran, W. (1963). **Sampling techniques**. 2nd ed. New York: John Wiley and Sons